C/2025/666

10.2.2025

NÕUKOGU SOOVITUS,

21. jaanuar 2025,

millega kiidetakse heaks Tšehhi riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

(C/2025/666)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 121,

võttes arvesse määrust (EL) 2024/1263, eriti selle artiklit 17,

võttes arvesse komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

ÜLDISED MÄRKUSED

(1) 30. aprillil 2024 jõustus ELi reformitud majandusjuhtimise raamistik. ELi reformitud majandusjuhtimise raamistiku põhielemendid on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ([1]), muudetud määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kohta ([2]) ja muudetud nõukogu direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku kohta ([3]). Raamistiku eesmärk on edendada reformide ja investeeringute kaudu usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ja vastupanuvõimet ning vältida valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Samuti edendatakse sellega riikide isevastutust ja keskendutakse rohkem keskpikale perspektiivile, koos nõuete tõhusama ja sidusama täitmisega.

(2) Uue majandusjuhtimise raamistiku keskne element on riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, mille liikmesriigid esitavad nõukogule ja komisjonile. Kavadel peab olema kaks eesmärki: i) tagada, et muu hulgas kohandamisperioodi lõpuks on valitsemissektori võlg usutavalt langustrendis või püsib mõistlikul tasemel ning et valitsemissektori eelarvepuudujääk tuuakse keskpikas perspektiivis allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst ja hoitakse allpool seda taset, ning ii) tagada, et viiakse ellu reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse ELi ühiseid prioriteete. Selleks tuleb igas kavas esitada keskpika perioodi kohustus seoses netokulude ([4]) kavaga, millega sisuliselt kehtestatakse eelarvepiirang kava kehtivusajaks, mis on (sõltuvalt liikmesriigi tavapärasest seadusandlikust tsüklist) neli või viis aastat. Lisaks tuleb kavas selgitada, kuidas liikmesriik tagab, et viiakse ellu reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes (sealhulgas asjakohasel juhul makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud soovitustes) kindlaks tehtud peamisi probleeme, ja kuidas liikmesriik järgib liidu ühiseid prioriteete. Eelarve kohandamise perioodi pikkus on neli aastat, mida võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik kohustub ellu viima asjakohased reformid ja tegema investeeringud, mis vastavad määruses (EL) 2024/1263 sätestatud kriteeriumidele.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Netokulu, nagu on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artiklis 2, nimelt valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

(3) Pärast kava esitamist hindab komisjon, kas kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

(4) Komisjoni soovituse alusel võtab nõukogu vastu soovituse, milles sätestatakse asjaomase liikmesriigi netokulude kava ja asjakohasel juhul kiidetakse heaks eelarve kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused.

MÄRKUSED TŠEHHI RIIKLIKU KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVA KOHTA

(5) 16. oktoobril 2024 esitas Tšehhi nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Kava esitati pärast määruse (EL) 2024/1263 artiklis 36 sätestatud tähtaja pikendamist, milles lepiti komisjoniga kokku 24. septembril, võttes arvesse Tšehhi esitatud põhjendusi.

Kava esitamisele eelnenud protsess

(6) Enne kava esitamist palus Tšehhi tehnilist teavet ([5]), mille komisjon esitas 21. juunil 2024 ja avaldas 16. oktoobril 2024 ([6]). Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 9 lõike 1 punktiga c, artikli 9 lõikega 2 ja artikli 16 lõikega 2 on tehnilises teabes osutatud struktuursele esmasele eelarvepositsioonile, mis on 2028. aastal vajalik tagamaks, et valitsemissektori eelarvepuudujääk püsib keskpikas perspektiivis alla 3 % SKPst ja et valitsemissektori võlg jääb keskpikas perspektiivis alla 60 % SKPst, kui pärast nelja-aastast kohandamisperioodi ei võeta täiendavaid eelarvemeetmeid. Keskpikk periood on määratletud kui kümneaastane periood pärast kohandamisperioodi lõppu.

Tehniline teave koostati ja edastati liikmesriigile kahe stsenaariumi alusel: stsenaarium, mille puhul on eelarvepositsiooni võrdlustrajektoor vastavalt määruse (EL) 2024/1263 ([7]) artikli 9 lõikele 3 kooskõlas eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega, ja stsenaarium, mille puhul turvavaru arvesse ei võeta. Tšehhit käsitlevas tehnilises teabes märgitakse, et komisjoni eelduste põhjal, mis olid 2024. aasta juunis esitatud eelnevate suuniste aluseks, peaks kehtivate eelarve-eeskirjade järgimiseks nelja-aastase kohandamisperioodi jooksul olema struktuurne esmane eelarvepositsioon kohandamisperioodi lõpus (2028) vähemalt 0,4 % SKPst (stsenaarium ilma eelarvepuudujäägi turvavaruta), nagu on näidatud järgmises tabelis. Kui võtta arvesse ka eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeedet, peaks struktuurne esmane eelarvepositsioon olema kohandamisperioodi (2028) lõpus vähemalt 0,4 % SKPst. Tšehhilt, kellel on õigus saada tehnilist teavet, eelarvepuudujäägi turvavaru järgimist siiski ei nõuta.

Tabel 1. Komisjoni poolt Tšehhile esitatud tehniline teave

Kohandamisperioodi viimane aasta	2028
Struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumväärtus (% SKPst), stsenaarium ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta	0,4
Üksnes teavitamiseks: struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumväärtus (% SKPst), stsenaarium koos eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega	0,4

Allikas: komisjoni arvutused.

([5]) Liikmesriikidele ning majandus- ja rahanduskomiteele edastatud eelnevad suunised sisaldavad tehnilist teavet i) ilma kohandamisperioodi pikendamiseta ja koos sellega (hõlmavad vastavalt 4 ja 7 aastat) ning ii) koos eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega ja ilma selleta. See hõlmab ka peamisi algtingimusi ja aluseks olevaid eeldusi, mida kasutatakse komisjoni keskpika perioodi valitsemissektori võla prognoosimise raamistikus. Võrdlustrajektoor arvutati komisjoni 2023. aasta võla jätkusuutlikkuse analüüsis (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_et) kirjeldatud metoodika kohaselt. See põhineb Euroopa Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosil ja keskpika perioodi pikendamisel kuni 2033. aastani, kusjuures pikaajaline SKP kasv ja vananemisega seotud kulud on kooskõlas komisjoni ja nõukogu 2024. aasta ühisaruandega rahvastiku vananemise kohta (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_et).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_et#czechia.

([7]) Määruse (EL) 2024/1263 artiklis 8 kehtestatud eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmes on sätestatud, et struktuurse esmase eelarvepositsiooni aastane paranemine on 0,4 protsendipunkti SKPst (või kohandamisperioodi pikendamise korral 0,25 protsendipunkti SKPst), kuni struktuurne eelarvepuudujääk on väiksem kui 1,5 % SKPst.

(7) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 12 pidasid Tšehhi ja komisjon 2024. aasta juunist septembrini tehnilist dialoogi. Dialoogi keskseks teemaks oli Tšehhi kavandatud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused (eelkõige potentsiaalse SKP kasvu prognoosid), samuti selliste reformide ja investeeringute kavandatud elluviimine, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete õiglase rohe- ja digipöörde, sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime, energiajulgeoleku ja kaitsevõime ülesehitamise vallas.

(8) Tšehhi kavas esitatud teabe kohaselt konsulteeris Tšehhi 2024. aasta septembris ja oktoobris kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 lõikega 3 ja artikli 36 lõike 1 punktiga c kodanikuühiskonna, sotsiaalpartnerite, piirkondlike ametiasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmadega. Kavas Tšehhi esitatud teabe kohaselt hõlmas see protsess nõuetekohast ministeeriumidevahelist konsultatsiooni, milles osalesid majandus- ja sotsiaalpartnerid. Lisaks toimus kava projekti üle ümarlauaarutelu majandus- ja sotsiaalpartnerite, mittetulundussektori, piirkondade, parlamendi mõlema koja ja muude asjaomaste institutsioonide, sealhulgas Tšehhi eelarvenõukogu esindajatega. Peale selle esitati kava projekt valitsuse kestliku arengu nõukogule ja valitsuse valitsusväliste organisatsioonide nõukogule. Kava arutati ka kahes parlamendikomisjonis. Lõpuks said majandus- ja sotsiaalpartnerite esindajad esitada oma seisukohad majandus- ja sotsiaalkokkuleppe nõukogu töörühmas.

(9) Eelarveprognooside komisjon, mille ülesanne oli hinnata makromajandus- ja eelarveprognoose, esitas arvamuse mitmeaastase netokulude kava aluseks oleva makromajandusprognoosi kohta. Nimetatud komisjoni hinnangul oli makromajanduslik prognoos realistlik.

(10) Kava arutati riigi parlamendis 8. oktoobril 2024. Seejärel võttis valitsus selle 16. oktoobril 2024 vastu.

Muud seotud protsessid

(11) 21. oktoobril 2024 esitas nõukogu Euroopa poolaasta raames Tšehhile riigipõhised soovitused ([8]).

KAVA KOKKUVÕTE JA KOMISJONI HINNANG KAVALE

(12) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 16 hindas komisjon kava järgmiselt.

Kontekst: makromajanduslik ja eelarveolukord ning väljavaated

(13) Tšehhi majandusaktiivsus vähenes 2023. aastal 0,1 %, kuna kiire inflatsioon vähendas ostujõudu ja viis kodumajapidamiste tarbimise vähenemiseni. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks majandus 2024. aastal kasvama 1,0 %, mille taga on järk-järgult taastuv sisenõudlus ja aeglustuv inflatsioon. 2025. aastal peaks reaalne SKP kasvama 2,4 %, sest netoeksport annab küll negatiivse panuse, kuid nii kodumajapidamiste tarbimine kui ka investeeringute kasv kiireneb. 2026. aastal peaks reaalne SKP kasvama 2,7 %, mis on tingitud kodumajapidamiste tarbimise kasvust ja kapitali kogumahutusest põhivarasse ning ekspordi taastumisest. Prognoosiperioodil (st 2024–2026) peaks potentsiaalse SKP kasv Tšehhis veidi suurenema, olles 2024. aastal 1,6 % ja 2026. aastal 1,8 %, mis on tingitud tööjõu panuse vähenemise taustal tootlikkuse suurenemisest ja suurematest kapitaliinvesteeringutest. Töötuse määr oli 2023. aastal 2,6 % ning komisjoni prognoosi kohaselt on see 2024. aastal 2,6 %, 2025. aastal 2,7 % ja 2026. aastal 2,7 %. Inflatsioon (SKP deflaator) peaks prognooside kohaselt langema 8,2 %-lt 2023. aastal 4,0 %-le 2024. aastal ning olema 2,4 % 2025. ja 2026. aastal.

(14) Mis puudutab eelarvesuundumusi, siis Tšehhi valitsemissektori eelarve puudujääk oli 2023. aastal 3,8 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks see 2024. aastal jõudma 2,5 %ni SKPst ja 2025. aastal veel langema 2,3 %ni SKPst ning eeldusel, et poliitikat ei muudeta, jõudma 2026. aastal tasemele 1,9 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosis võetakse arvesse Tšehhi 2025. aasta eelarveprojekti, mille valitsus esitas riigi parlamendile septembris. Valitsemissektori võlg oli 2023. aasta lõpus 42,4 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2024. aasta lõpuks tõusma 43,4 %-le. Prognooside kohaselt tõuseb see 2025. aasta lõpuks veel ja on 44,4 % SKPst ja 2026. aasta lõpuks 44,8 %-le SKPst.

([8]) Nõukogu 21. oktoobri 2024. aasta soovitus, mis käsitleb Tšehhi majandus-, eelarve-, tööhõive- ja struktuuripoliitikat. ELT C, C/2024/6810, 29.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6810/oj.

Komisjoni eelarveprognoosis ei võeta keskpika perioodi kavades esitatud poliitilisi kohustusi arvesse enne, kui neid toetavad usaldusväärselt teatavaks tehtud ja piisavalt täpsustatud konkreetsed poliitikameetmed.

Kavas esitatud netokulude kava ja makromajanduslikud eeldused

(15) Tšehhi riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega on ette nähtud eelarve kohandamine nelja aasta jooksul.

(16) Kava sisaldab määruse (EL) 2024/1263 artiklis 13 nõutud teavet, välja arvatud kava viimastel aastatel kavandatud eelarve- ja struktuurimeetmeid.

(17) Kavas on võetud kohustus järgida tabelis 2 esitatud netokulude kava, mis vastab aastatel 2025–2028 netokulude keskmisele kasvule 3,1 %. Tehniline teave (eeldades lineaarset kohandamist) on kooskõlas netokulude keskmise kasvuga 3,5 % kohandamisperioodil (2025–2028). Eelarvekavas ette nähtud netokulude kava kohaselt peaks kohandamisperioodi lõpuks (2028) saavutatama struktuurne esmane eelarvepositsioon 0,4 % SKPst. See on võrdne struktuurse esmase eelarvepositsiooni miinimumtasemega 0,4 % SKPst 2028. aastal, mille komisjon esitas tehnilises teabes 21. juunil 2024 ([9]). Kavas eeldatakse, et potentsiaalse SKP kasv väheneb 2,0 %-lt 2024. aastal 1,4 %-le 2025. aastal, enne kui see veidi suureneb ja jõuab kohandamisperioodil (2025–2028) keskmiselt 1,6 %ni. Lisaks eeldatakse kavas, et SKP deflaatori kasvumäär langeb 3,4 %-lt 2024. aastal 2,7 %-le 2025. aastal ja langeb seejärel 2028. aastaks järk-järgult 2,0 %-le.

Tabel 2. Netokulude kava ja peamised eeldused Tšehhi kavas

	2024	2025	2026	2027	2028	Kava kehtivusaja (2025–2028) keskmine
Netokulude kasv (aastane, %)	5,3	4,5	2,5	2,6	2,9	3,1
Netokulude kasv (kumulatiivne, alates baasaastast 2023, %)	5,3	10,1	12,9	15,8	19,2	ei ole kohaldatav
Potentsiaalse SKP kasv (%)	2,0	1,4	1,5	1,8	1,5	1,6
Inflatsioon (SKP deflaatori kasv) (%)	3,4	2,7	2,2	2,1	2,0	2,2

Allikas: Tšehhi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning komisjoni arvutused

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori võlale

(18) Kui kavas ette nähtud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused realiseeruvad, suureneb valitsemissektori võlg kava kohaselt 44,1 %-lt SKPst 2024. aastal 45,3 %-le SKPst 2026. aastal ja väheneb seejärel kohandamisperioodi lõpuks (2028) 44,2 %-le, nagu on näidatud järgmises tabelis. Keskpikas perspektiivis, st kuni 2038. aastani, peaks võla suhe kava kohaselt kuni 2033. aastani üldjoontes stabiliseeruma ja seejärel tõusma 47,5 %ni SKPst 2038. aastal.

Tabel 3. Valitsemissektori võla ja eelarvepositsiooni areng Tšehhi kavas

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valitsemissektori võlg (% SKPst)	42,4	44,1	45,1	45,3	44,7	44,2	47,5

([9]) Ilma eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmeta stsenaariumis.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valitsemissektori eelarvepositsioon (% SKPst)	- 3,8	- 2,8	- 2,5	- 1,7	- 0,9	- 0,5	- 2,6

Allikas: Tšehhi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

Seega jääks valitsemissektori võlg kava kohaselt keskpikas perspektiivis allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 60 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 16 lõikes 2 sätestatud võlanõudega.

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori eelarvepositsioonile

(19) Kava netokulude kava ja eelduste kohaselt väheneks valitsemissektori eelarvepuudujääk järk-järgult 2,8 %-lt SKPst 2024. aastal 0,5 %-le SKPst kohandamisperioodi lõpuks (2028). Seega ei ületaks valitsemissektori eelarvepuudujääk kava kohaselt kohandamisperioodi lõpus (2028) kontrollväärtust 3 % SKPst. Lisaks ei ületa valitsemissektori eelarvepuudujääk kümne aasta jooksul pärast kohandamisperioodi (st kuni 2038. aastani) 3 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 16 lõikes 2 sätestatud puudujääginõudega.

Kava makromajanduslikud eeldused

(20) Kava põhineb eeldustel, mis erinevad komisjoni poolt 21. juunil 2024 Tšehhile edastatud eeldustest. Eelkõige kasutatakse kavas erinevaid eeldusi kaheksa muutuja puhul, milleks on kava lähtepunkt (ehk struktuurne esmane eelarvepositsioon 2024. aastal), potentsiaalse SKP kasv, SKP reaalkasv, SKP deflaatori kasv, nominaalne (kaudne) intressimäär, eelarvekordaja, võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus ning tuluprognoosid (st eeldatav elastsus). Allpool on esitatud hinnang eelduste erinevuste kohta.

(21) Allpool on loetletud eelduste erinevused, millel on kõige suurem mõju netokulude keskmisele kasvule, ja eraldi hinnatud iga erinevust.

— Kavas eeldatakse, et lähtepunkt (struktuurne esmane eelarvepositsioon 2024. aastal) on - 0,7 % SKPst, mis on madalam kui komisjoni eeldatud - 0,1 % SKPst. Selle tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil väiksem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel. Seda selgitab komisjoni eeldustega võrreldes uuem teave, sealhulgas madalamaks hinnatud valitsemissektori eelarvepositsioon 2024. aastal (kavas - 2,8 % SKPst, aga Euroopa Komisjoni eeldustes - 2,4 % SKPst). See on üldjoontes kooskõlas komisjoni 2024. aasta sügisprognoosiga. Seega leitakse, et see eeldus on nõuetekohaselt põhjendatud.

— Kavas eeldatakse, et potentsiaalse SKP kasv on kohandamisperioodil (2025–2028) keskmiselt 1,6 %. Selle tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil suurem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel. Pärast kohandamisperioodi (2029–2038) lõppu läheneb potentsiaalse kasvu aegrida komisjoni eeldustele, mistõttu on potentsiaalne majanduskasv kavas keskmiselt suurem kui komisjoni eeldustes (1,4 % võrreldes 1,3 %ga). Kõrvalekalle kuni 2028. aastani on seletatav kavas Tšehhi poolt esitatud soodsamate lühiajaliste makromajanduslike prognoosidega ja SKP kasvu mõningase ülespoole korrigeerimisega 2023. aastal. Lisaks on kavas ajavahemikuks kuni 2028. aastani tehtud potentsiaalse majanduskasvu prognoosides kasutatud sisendina kavas esitatud 2024. aasta augusti makromajanduslikku prognoosi. Lisaks on kumulatiivne kasv prognoosiperioodil üldjoontes kooskõlas ühiselt kokku lepitud metoodika tulemustega. Seega leitakse, et see eeldus on nõuetekohaselt põhjendatud.

— Kavas eeldatakse, et SKP deflaatori kasv on prognoosiperioodil komisjoni eeldatust keskmiselt 0,5 protsendipunkti võrra väiksem. Selle tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil väiksem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel. Seda komisjoni eelnevates suunistes olevast ettevaatlikumat eeldust selgitatakse kavva kaasatud uuemate andmetega, mille põhjal eeldatakse, et 2 % inflatsioonieesmärk (THI kasv) saavutatakse 2026. aasta keskpaigaks ja et SKP deflaator läheneb 2028. aastal sellele väärtusele ja püsib

ülejäänud prognoosiperioodil 2028. aasta väärtuse juures stabiilsena. Leitakse, et see eeldus on nõuetekohaselt põhjendatud.

— Kavas eeldatakse, et nominaalne (kaudne) intressimäär on prognoosiperioodil komisjoni eeldatust keskmiselt 0,6 protsendipunkti madalam. Selle tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil suurem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel. Kõrvalekalle tuleneb eeldusest, et lühiajalised ja pikaajalised turuintressimäärad on umbes 1 protsendipunkti võrra madalamad, mis on komisjoni omaga võrreldes optimistlikum eeldus. See on seletatav uuemate andmete kasutamisega ja teistsuguse meetodiga, mis põhineb ootusel, et koos keskpanga baasintressimääraga langevad ka turuintressimäärad. Kõrvalekalle tuleneb ka kavas veidi soodsama SKP reaalkasvu eeldamisest (nimetaja muutuse mõju). Seega leitakse, et see eeldus on nõuetekohaselt põhjendatud.

Ülejäänud erinevused eeldustes ei avalda märkimisväärset mõju keskmisele netokulude kasvule võrreldes Euroopa Komisjoni eeldustega. Kokkuvõttes toovad kõik erinevused kaasa selle, et netokulude keskmine kasv on kavas väiksem kui tehnilise teabe kohaselt arvutatud netokulude keskmine kasv. Lisaks on Tšehhi oma kavas kohustunud järgima netokulude kava, mis on ülemmääradest veelgi madalam. Euroopa Komisjon võtab eespool esitatud hinnangut kava eeldustele arvesse tulevastel soovituste järgimise hindamistel.

Kava eelarvestrateegia

(22) Kava ei sisalda orienteerivat eelarvestrateegiat netokulude kava rakendamiseks, kuna viimane on üksnes vormiline ülemmäär, mida Tšehhi kohustub mitte ületama. Asjaomaste poliitikameetmete üksikasjad tuleb kinnitada ja kvantifitseerida aastaeelarves, meetmeid vajaduse korral kohandades.

Kavas esitatud reformi- ja investeerimiskavatsused, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete

(23) Kavas kirjeldatakse poliitilisi kavatsusi, mis on seotud reformide ja investeeringutega, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames, eelkõige Tšehhile suunatud riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete. Kavas on ette nähtud 128 reformi ja investeeringut, millest 78 toetatakse rahaliselt taaste- ja vastupidavusrahastust ning 85 ühtekuuluvuspoliitika fondidest.

(24) Seoses õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga, sealhulgas määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimaeesmärkidega, on kavas ette nähtud 63 meedet, millest 52 toetatakse taaste- ja vastupidavusrahastust. Rohepöördega seotud probleemide lahendamise meetmed sisalduvad Tšehhi riiklikus energia- ja kliimakavas. Kõige olulisemate meetmete sekke kuuluvad reformid LEX RES I ja II, millega lihtsustatakse taastuvate energiaallikate kasutamiseks lubade andmist ja nendega seotud rajatiste ehitamist, luuakse energiakogukonnad ja pannakse käima energiaandmekeskus. Peagi tagab LEX RES III paindlikuma elektrisüsteemi. Energiatõhususe valdkonnas toetatakse uue eluasemete energiasäästu programmiga ja uue eluasemete energiasäästu miinimumprogrammiga hoonete põhjalikku renoveerimist. Muud asjaomased meetmed hõlmavad raudteede elektrifitseerimist ja olemasolevate sõidukite asendamist heitkoguste suhtes tõhusamatega. Nende meetmete eesmärk on käsitleda riigipõhiseid soovitusi järgmistes poliitikavaldkondades: taastuvenergia, energiataristu ja -võrgud ja energiatõhusus (soovitused anti Tšehhile 2019., 2020., 2022. ja 2023. aastal) ning säästev transport (soovitused anti Tšehhile 2019., 2020. ja 2023. aastal). Digipöördega seotud probleemide vallas on meetmetest kõige olulisemad näiteks reformid ja investeeringud 5G-taristu arendamiseks maapiirkondades ja suure vajadusega piirkondades, 5G signaali leviala laiendamiseks, sealhulgas transpordikoridorides ja rongides, ning 5G-põhiste tööstuslike teadus- ja arendusprojektide toetamiseks. Need meetmed on seotud (2019. ja 2020. aasta) riigipõhiste soovitustega digitaalse ühenduvuse ja taristu poliitikavaldkonnas.

(25) Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste samba ühise prioriteediga on kavas ette nähtud 48 meedet, millest 23 toetatakse taaste- ja vastupidavusrahastust. Aruka, kestliku ja kaasava majanduskasvuga seotud probleemide vallas on meetmetest kõige olulisemad näiteks teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja teadmussiirde seaduseelnõud, investeeringud ettevõtete digitaliseerimisse ning riiklik riigihankestrateegia. Nende meetmete eesmärk on käsitleda (2019., 2020. ja 2024. aasta) riigipõhiseid soovitusi ettevõtluskeskkonna, sealhulgas VKEde poliitika ning teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, ning 2019. aasta riigipõhist soovitust kvaliteedipõhise konkurentsi kohta riigihangetes. Sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse vallas hõlmavad kõige olulisemad meetmed pensionisüsteemi esimese samba muutmist, uue vahendi „integreerimistöökoht“ katsetamist, eelkooliasutuste suutlikkuse suurendamist, digioskustele suunatud ümberõpet ja digiõppe

arendamist. Muud asjaomased meetmed hõlmavad muudetud ehitusseadust ja eluasemetoetuse seaduse eelnõu. Need meetmed on seotud riigipõhiste soovitustega (2019., 2022., 2023. ja 2024. aastast), mille eesmärk on tagada pensionisüsteemi pikaajaline rahaline jätkusuutlikkus, 2020. aasta riigipõhiste soovitustega aktiivse tööturupoliitika ja sotsiaalse kaasatuse valdkonnas, 2019. aasta riigipõhiste soovitustega taskukohase lapsehoiu kättesaadavuse parandamiseks, 2019. ja 2020. aasta riigipõhiste soovitustega digioskuste edendamiseks ja digiõppe kättesaadavuse parandamiseks, 2022. ja 2023. aasta riigipõhiste soovitustega sotsiaaleluruumide ja taskukohaste eluasemete pakkumise kohta ning 2024. aasta riigipõhise soovitusega soosida naiste suuremat tööturul osalemist, vähendades maksusoodustusi ja toetusi, mis pärsivad lapsevanemate tagasipöördumist tööle. Tervise ning majandusliku, sotsiaalse ja institutsioonilise vastupanuvõimega seotud probleemide vallas hõlmavad kõige olulisemad meetmed rikkumisest teavitaja kaitse seadust ja lobitöö reguleerimise seaduse eelnõu, keskvalitsuse asutuste inimressursside tegevuskava ning kinnisvara korduva maksustamise suurendamist ja indekseerimist. Nende meetmetega täidetakse 2019. aasta riigipõhist soovitust võtta vastu pooleliolevad korruptsioonivastased meetmed, 2024. aasta riigipõhist soovitust parandada Tšehhi avaliku sektori suutlikkust meelitada ligi, hoida ja arendada talente ning 2024. aasta riigipõhist soovitust suurendada korduvatest kinnisvaramaksudest saadavat tulu. Järgmise põlvkonna poliitika vallas hõlmavad kõige olulisemad meetmed koolieelse hariduse kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamist, kolmandate riikide kodanike laste integreerimise toetamist, õpetajakoolituse käimasolevat reformi ning kaasamise tugevdamist hariduses. Need meetmetega täidetakse hariduse kvaliteedi ja kaasavuse parandamise kohta antud 2019. aasta riigipõhiseid soovitusi.

(26) Kava sisaldab energiajulgeoleku ühise prioriteediga tegelemise meetmeid, millest ühtegi ei toetata taaste- ja vastupidavusrahastust. Kõige olulisemate meetmete seas võib nimetada LNG terminalide mahu rentimist ja TAL+ projekti lõpuleviimist, et järk-järgult Venemaa fossiilkütustest loobuda. Need meetmed peaksid aitama täita 2022. aasta riigipõhist soovitust fossiilkütuste importi mitmekesistada. Lisaks astub valitsus samme Dukovany tuumaelektrijaama olemasolevate üksuste asendamiseks.

(27) Seoses kaitsevõimes ühise prioriteediga sisaldab kava kaitsekulutuste suurendamist 2024. aastal ligikaudu 2 %-ni SKPst kooskõlas NATOs võetud kohustustega.

(28) Kavas antakse teavet kooskõla ja asjakohasel juhul täiendavuse kohta ühtekuuluvuspoliitika fondide ning Tšehhi taaste- ja vastupidavuskavaga. Kavas sisalduvaid meetmeid rahastatakse valdavalt taaste- ja vastupidavusrahastust. Kavas ja selle lisas on põhjalik loetelu ühtekuuluvuspoliitika fondidest ning taaste- ja vastupidavuskavaga seotud reformidest ja investeeringutest.

(29) Kavas on antud ülevaade Tšehhi avaliku sektori investeerimisvajadustest seoses ELi ühiste prioriteetidega. Mis puudutab õiglase rohe- ja digipöörde ühist prioriteeti, sealhulgas kooskõla Euroopa kliimamäärusega, hõlmavad investeerimisvajadused energiasektori ümberkujundamist, taastuvate energiaallikate kasutuse arendamist, hoonete energiatarbimise ja heite vähendamist, 5G-mobiilsidevõrgu taristu arendamist ning digitaalsetele avalikele teenustele juurdepääsu lihtsustamist. Sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime tagamiseks kavatseb Tšehhi investeerida uuenduslikesse idufirmadesse ja kasvavatesse ettevõtetesse, hõlbustada ümberõpet ja täiendusõpet ning suurendada lastehoiusuutlikkust. Energiajulgeoleku suurendamiseks kavatseb Tšehhi toetada energeetika rakendusuuringuid.

Komisjoni hinnangu kokkuvõte

(30) Üldiselt on komisjon seisukohal, et Tšehhi kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

NÕUKOGU ÜLDINE JÄRELDUS

(31) Nõukogu tervitab Tšehhi keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning leiab, et selle täielik rakendamine aitaks tagada riigi rahanduse usaldusväärsuse ja toetada valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu.

(32) Nõukogu võtab teadmiseks kavale antud komisjoni hinnangu. Nõukogu kutsub siiski komisjoni üles esitama oma hinnangu tulevaste kavade kohta eri dokumendis eraldiseisvalt komisjoni soovitustest nõukogu soovituste kohta.

(33) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu kavas esitatud netokulude kava ja peamiste makromajanduslike eelduste kohta, sealhulgas seoses komisjoni eelnevate suunistega, ning kava netokulude kava mõju valitsemissektori eelarvepuudujäägile ja võlale. Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et kuigi makromajanduslikud ja eelarve-eeldused erinevad mõnel juhul komisjoni eeldustest, sealhulgas ajakohastatud makromajanduslike ja eelarveandmete arvessevõtmiseks, on need üldiselt nõuetekohaselt põhjendatud ja nende aluseks on usaldusväärsed majanduslikud argumendid. Nõukogu võtab teadmiseks kava laiaulatusliku eelarvestrateegia ja väljavaateid ähvardavad riskid, mis võivad mõjutada makromajandusliku stsenaariumi ja selle aluseks olevate eelduste realiseerumist ning kava netokulude kava järgimist. Nõukogu väljendab heameelt eelkõige ka selle üle, et enne kava esitamist suheldi riiklikul tasandil asjaomaste sidusrühmadega. Nõukogu märgib samuti, et geopoliitilised riskid võivad avaldada survet kaitsekulutustele.

(34) Nõukogu eeldab, et Tšehhi on valmis oma eelarvestrateegiat vajaduse korral kohandama, et tagada netokulude kava järgimine. Nõukogu on otsustanud tähelepanelikult jälgida majanduse ja eelarve arengut, sealhulgas suundumusi, mis on aluseks kava stsenaariumile.

(35) Nõukogu leiab, et enne eelarvejärelevalve järgmist vooru on vaja täiendavaid arutelusid jõudmaks ühisele arusaamisele sellest, milline on netokulude kumulatiivsete kasvumäärade iga-aastase järelevalvega seotud mõju.

(36) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni kirjelduse reformide ning investeerimisvajaduste ja -kavatsuste kohta, millega lahendada Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme, ning rõhutab, kui oluline on tagada selliste reformide ja investeeringute elluviimine. Nõukogu hindab komisjoni esitatud aruannete põhjal selliseid reforme ja investeeringuid ning jälgib nende rakendamist Euroopa poolaasta raames.

(37) Nõukogu jääb ootama Tšehhi iga-aastaseid eduaruandeid, mis sisaldavad eelkõige teavet nõukogu kehtestatud netokulude kava rakendamisel tehtud edusammude kohta ning laiemate reformide ja investeeringute elluviimise kohta Euroopa poolaasta raames.

(38) Nõukogu peaks kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 17 Tšehhile soovitama kavas esitatud netokulude kava,

SOOVITAB Tšehhil teha järgmist.

1. Tagada, et netokulude kasv ei ületa käesoleva soovituse I lisas kehtestatud maksimummäära.

Brüssel, 21. jaanuar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. DOMAŃSKI

I LISA

Netokulude maksimaalsed kasvumäärad
(nominaalsed aastased ja kumulatiivsed kasvumäärad)

Tšehhi

Aasta		2025	2026	2027	2028
Kasvumäär (%)	Aastane	4,5	2,5	2,6	2,9
	Kumulatiivne (*)	10,1	12,9	15,8	19,2

(*) Kumulatiivsed kasvumäärad arvutatakse võrdluses baasaastaga 2023. Kumulatiivseid kasvumäärasid kasutatakse kontrollikontol, et teha iga-aastast järelkontrolli nõuete täitmise üle.